

XIV

Congrés d'Història de la Medicina Catalana

La medicina catalana del segle XX

*Centenari de la nova Facultat i
l'Hospital Clínic de Barcelona*

Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya

Barcelona, 9, 10 i 11 de juny de 2006

U
UNIVERSITAT DE BARCELONA

Centre de Recursos per a l'Aprenentatge
i la Investigació

Biblioteca de Medicina

BIBLIOTECA DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA

0701211138

x

El Seminari Pere Mata, de les Unitats de Medicina Legal i Laboral i Toxicologia i d'Història de la Medicina de la Universitat de Barcelona, fou creat en ocasió del centenari de la mort de Pere Mata i Fontanet (Reus, 1811 - Madrid, 1877) que fou catedràtic de Medicina Legal, com a eina per a facilitar la publicació de llibres i la difusió de l'activitat científica.

Publicacions del Seminari Pere Mata, de la Universitat de Barcelona.
Any 2006
Número 117.

© *Seminari Pere Mata*
Unitat d'Ensenyament i Recerca de Medicina Legal i Laboral i Toxicologia
UER d'Història de la Medicina
Departament de Salut Pública.
Universitat de Barcelona.
c. Casanova 143. 08006 Barcelona.

Dipòsit legal: B-28.716-2006

PRESENTACIÓ

Ens trobem en el *XIV Congrés d'Història de la Medicina Catalana*. Des del primer celebrat el 1970 han passat trenta-sis anys. A partir de 1988 a un ritme d'un congrés cada bienni amb una successió d'un a Barcelona i dos a fora, per arribar a tota la geografia dels Països Catalans. L'últim va tenir lloc a la Canonja (Tarragonès) el 2004 sota la presidència de Josep M. Sánchez i Ripollès.

Aquesta vegada us esperem els dies 9, 10 i 11 de juny de 2006 a Barcelona a la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya, principal impulsora i organitzadora del nostre congrés. La coincidència amb el Centenari de la nova Facultat de Medicina i l'Hospital Clínic n'ha fet un congrés extraordinari. Per això el tema elegit ha estat la medicina catalana del segle XX i l'estudi històric d'aquestes dues institucions.

No podem amagar que ens fa una especial il·lusió l'esdeveniment, perquè la Facultat i l'Hospital han estat molt relacionats amb els Congressos d'Història de la Medicina Catalana. Molts presidents dels congressos hi han estat estretament vinculats, i també aquestes dues institucions han vist néixer les publicacions del Seminari Pere Mata de la Universitat de Barcelona i en especial la revista *Gimbernat*, *Revista Catalana d'Història de la Medicina i de la Ciència*, que va iniciar el seu camí l'any 1984.

Per aquest motiu es dedicarà la jornada del dissabte 10 de juny a realitzar els actes del congrés relacionats amb la commemoració del centenari de la Facultat i l'Hospital Clínic. Al matí us convoquem a la Facultat de Medicina on ens apropiem a la seva història a través de les comunicacions i conferències, gaudirem de l'exposició de *Cent Anys de Medicina* i veurem un audiovisual. Les sessions del dissabte a la tarda tindran lloc al Col·legi de Metges de Barcelona, que ha nomenat aquest com l'*Any de l'Hospital Clínic i de la Facultat de Medicina*. Nosaltres hi participarem portant-hi una de les taules rodones del congrés, la dedicada a les *Vivències Mèdiques a l'Hospital Clínic*.

on destacats noms de la nostra medicina recordaran el seu pas per l'Hospital, des de la guerra civil fins l'actualitat.

Com en tots els congressos anteriors també hi hauran comunicacions lliures, conferències i taules rodones. El divendres 9 de juny les sessions se celebraran a la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya on es llegiran la majoria de les comunicacions lliures. A més a les 12 h del matí hi haurà l'acte inaugural amb la conferència del professor Emili Balaguer Perigüell amb el tema "El moviment hospitalari contemporani: ciència, tecnologia i societat". A les sis de la tarda es farà la sessió conjunta de les acadèmies sanitàries de Catalunya amb el lema *La sanitat en el segle xx*. Amb un repàs de temes històrics de la sanitat des de la visió de la medicina, de la farmàcia i de la veterinària.

La jornada del diumenge serà a la seu de la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya amb una taula que tractarà sobre la comunicació científica, on s'analitzarà com arriba aquesta informació als mitjans escrits i audiovisuals i com la comunicació científica és una eina de present que pot millorar el futur, contribuint al progrés social.

L'acte de cloenda serà destinat al record dels *Trenta Anys de la Societat Catalana d'Història de la Medicina*, on voldríem exposar el passat, el present i el futur d'aquesta Societat que des de ben aviat va col·laborar en els Congressos d'Història de la Medicina Catalana. No cal dir que també volem recordar tots aquells que ens van oferir la seva amistat i ensenyament.

Voldríem donar les gràcies a les institucions que han col·laborat: Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya, Facultat de Medicina de Barcelona, Hospital Clínic i el Col·legi de Metges de Barcelona, Mútua Intercomarcal i Laboratori Esteve. I per acabar, és just que regreciem els qui ens han ajudat en l'organització del congrés.

Manuel M. Escudé i Aixelà

President del XIV Congrés d'Història de la Medicina Catalana

Barcelona, juny de 2006

COMITÈ D'HONOR

Molt Honorable Sr. Pasqual Maragall i Mira
President de la Generalitat de Catalunya.

Excel·lentíssim i Magnífic Sr. Màrius Rubiralta i Alcañiz
Rector de la Universitat de Barcelona.

Excel·lentíssim Sr. Jacint Corbella i Corbella
President de la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya.

Excel·lentíssim Sr. Miquel Ylla-Català i Genís
President de la Reial Acadèmia de Farmàcia de Catalunya.

Excel·lentíssim Sr. Josep Lluprà i Mas
President de l'Acadèmia de Ciències Veterinàries de Catalunya.

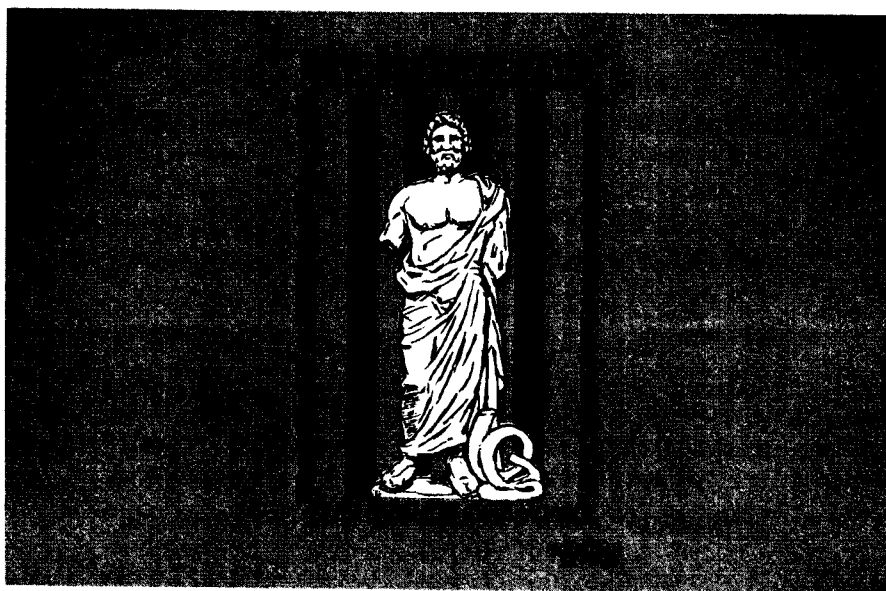
Il·lustríssim Sr. Miquel Bruguera i Cortada
President del Col·legi Oficial de Metges de Barcelona.

Il·lustríssima Sra. Teresa Estrach i Planella
Degana de la Facultat de Medicina de Barcelona.

Il·lustríssim Sr. Joan Rodés i Teixidor
Director General. Hospital Clínic de Barcelona.

I CONGRESO INTERNACIONAL DE HISTORIA DE LA MEDICINA CATALANA

UNIVERSIDAD DE BARCELONA
FACULTAD DE MEDICINA
CATEDRA DE HISTORIA: PROFESOR DR. RAMON SARRO BURBANO
MAYO - JUNIO 1970

SEDE DEL CONGRESO: REAL ACADEMIA DE MEDICINA
DE BARCELONA, Correo, 47 y ACADEMIA DE CIENCIAS
MEDICAS DE CATALUÑA Y BALEARES, P.^o de la Bonanova, 47

Para información e inscripciones dirigirse a la Secretaría
del Congreso: Dr. J. Corbelle, Facultad de Medicina
Casanova, 143. BARCELONA-11 (España).

ANTICS PRESIDENTS

Primer Congrés: Barcelona-Montpeller. 1970

President Dr. Ramón Sarró i Burbano

Segon Congrés: Barcelona-Montserrat. 1975

President: Dr. Manuel Carreras i Roca

Tercer Congrés: Lleida-Cervera. 1981

President: Dr. Jacint Corbella i Corbella

Quart Congrés: Poblet- Tarragona. 1985

President: Dr. Josep M. Calbet i Camarasa

Cinquè Congrés. Barcelona. 1988

President: Dr. Didac Parellada i Feliu

Sisè Congrés: Manresa-Santpedor. 1990

President: Dr. Manuel Camps i Surroca

Setè Congrés: Tarragona. 1992

President: Dr. Josep M. Adserà i Martorell

Vuitè Congrés: Barcelona. 1994

President: Dr. Josep M. Massons i Esplugas

Novè Congrés: Blanes. 1996

President: Dr. Pere Vallribera i Puig

Desè Congrés: Lleida-Alcarràs. 1998

President: Dr. Manuel Camps i Clemente

Onzè Congrés: Barcelona. 2000

Presidents: Drs. Moisès Broggi i Vallès

i Edelmira Domènech i Llaberia

Dotzè Congrés. Pollença. 2002

President: Dr. Francesc Bujosa i Homar

Tretzè Congrés: La Canonja. 2004

President: Dr. Josep M. Sánchez Ripollès

COMITÈ ORGANITZADOR

President

Manuel M. Escudé i Aixelà

Vicepresidents

Víctor J. Marí i Balcells

Lluís A. Guerrero i Sala

Secretari

José L. Ausín Hervella

Tresorer

Ferran Sabaté i Casellas

Vocals

Josep M. Simón i Tor

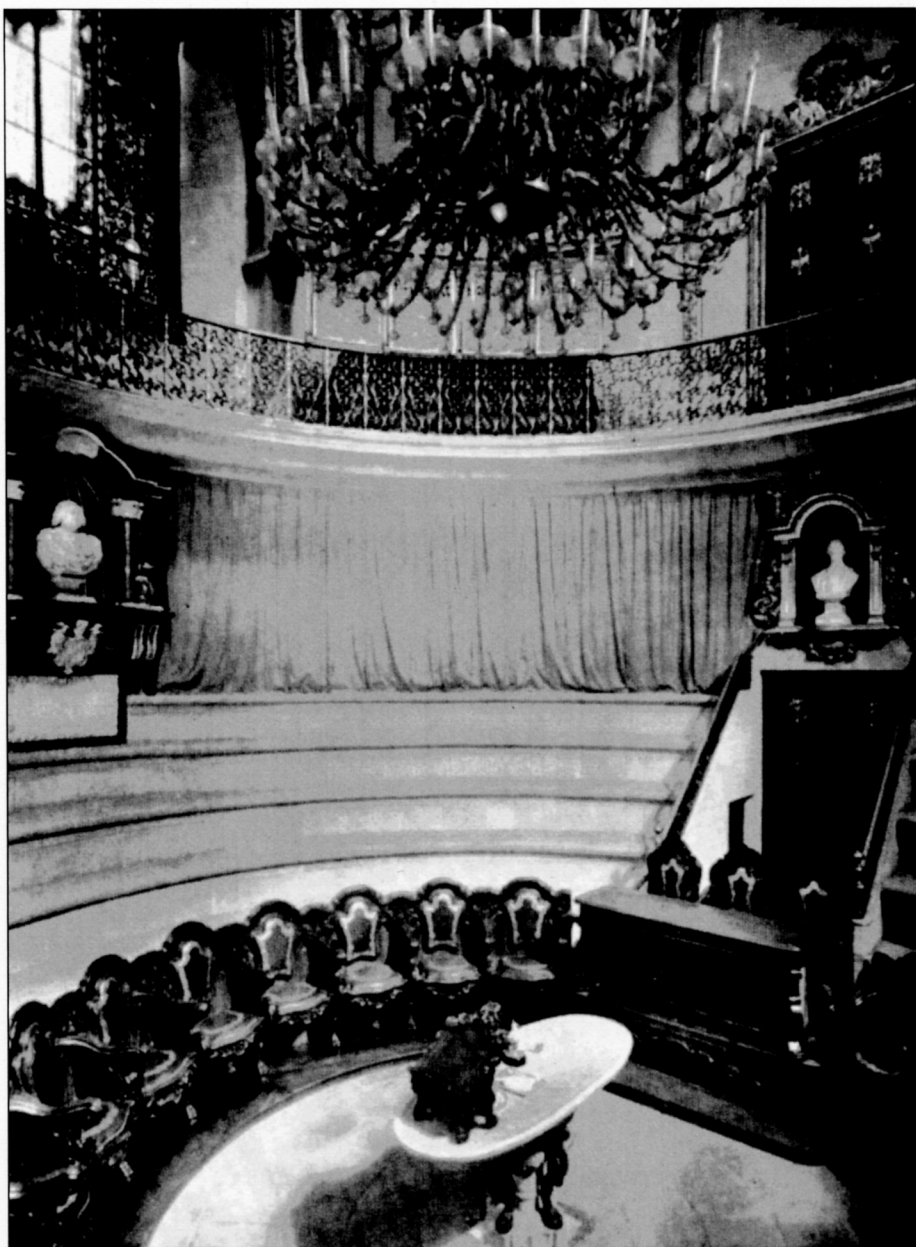
Ramon Balius i Juli

COMITÈ CIENTÍFIC

Coral Bacchetta i Grezzi
Josep M. Calbet i Camarasa
Domènec Campillo i Valero
Manuel Camps i Surroca
Jacint Corbella i Corbella
Manuel de Fuentes i Sagaz
Edelmira Domènech i Llaberia
Ricard Guerrero i Moreno
Carles Hervàs i Puyal
Àlvar Martínez i Vidal
Josep M. Massons i Esplugas
Francesc Puchal i Mas
Joan Pujol i Ros
Josep M. Sánchez i Ripollés
Xavier Sorní i Esteva
Josep M. Ustrell i Torrent
Alfons Zarzoso i Orellana

Secretari: José Ramón Alonso Carnero

Fotografia: Magí Turmo i Codina

PROGRAMA D'ACTES

REIAL ACADEMIA DE MEDICINA DE CATALUNYA

DIVENDRES, 9 DE JUNY DE 2006

09,00 - 10,00 h: **RECEPCIÓ DELS CONGRESSISTES**
 LLIURAMENT DE DOCUMENTACIÓ

10,00 - 11,30 h: **COMUNICACIONS LLIURES**

Moderador: Josep M. Calbet i Camarasa

Secretari: Ramon Balius i Juli.

10,00 h: CAMPILLO VALERO, D.: *La "cribra orbitalia": una malaltia ignorada per la medicina.*

10,10 h: MARÍ BRULL, G.: *Les funcions de l'administrador de l'hospital de Perelló segons el Mestre d'Altopascio (1389) i el Papa Benet XIII (1415): l'època del Cisma d'Occident. (1378-1417).*

10,20 h: RIERA BLANCO, M.: *Estudio General de Artes y Medicina de Barcelona (1401-1419).*

10,30 h: RIERA BLANCO, M.: *Libertad de enseñanza y unión de escuelas (1431-448).*

10,40 h: SALA ARNAU, M.; GALERA PEDROSA, A.; CARMONA CORNET, A. M.: *La farmàcia Sala del Mercat de Cardona.*

10,50 h: VIDAL HERNÁNDEZ, J. M.: *Una topografia mèdica desconeguda de Menorca.*

11,00 h: GRAU I PUJOL, J. M. T.: *Documentació d'Hospitals Militars durant la Guerra del Francès en arxius civils i eclesiàstics de Reus i Tarragona.*

11,10 h: GUERRERO I SALA, L.: *Mort i salubritat pública en la Berga Moderna.*

11,20 h: GUERRERO I SALA, L.; PUJOL I ROS, J.; BARTRINA, E.: *El doctor Joan Miquel. Un metge solsoní austriacista.*

11,30h: ROCHA BARRAL, E.; CALBET I CAMARASA, J. M.: *Santiago Ramón y Cajal. Un premi Nobel forjat a Barcelona.*

11,40 - 12,00 h: Descans (cafè).

12,00 - 13,00 h: **INAUGURACIÓ OFICIAL DEL XIV CONGRÉS D'HISTÒRIA DE LA MEDICINA CATALANA**
A càrrec del Prof. EMILI BALAGUER I PERIGÜELL
Catedràtic d'Història de la Medicina de la Universitat Miguel Hernández d'Elx.
'EL MOVIMENT HOSPITALARI CONTEMPORANI: CIÈNCIA, TECNOLOGIA I SOCIETAT'.
Presentació a càrrec de FERRAN SABATÉ I CASELLAS

13,30 - 15,30 h: Dinar de treball

15,30 - 17,30 h: **COMUNICACIONS LLIURES**

Moderador: Manuel Camps i Surroca

Secretari: Josep M. Simón i Tor

15,30 h: CAMPS I CLEMENTE, M.; CAMPS I SURROCA, M.: *El doctor Francesc Xavier de Benavent i de Camon (1850-1930).*

15,40 h: CAMPS I CLEMENTE, M.; CAMPS I SURROCA, M.: *La ràbia i la seva incidència a Lleida.*

15,50 h: MARÍ BRULL, G: *Metges catalans perseguits per la Inquisició al segle XVIII acusats de proposicions: Agustí Tamari, de Salas i Domingo López, de Sant Feliu de Llobregat.*

16,10 h: FERRER, A.; CARMONA A. M.: *Estudi de l'especialitat farmacèutica Ferro-Iodose-Ferrer en el context de la sanitat del segle XX.*

16,20 h: JUANICO PETRUS, A.: *Els deixebles de Ramón y Cajal a Barcelona.*

16,30 h: LÓPEZ GÓMEZ, J. M.: *Notas para la biografía personal y científica de Manuel Bastos Ansart (1887-1973).*

16,40 h: PARÉS I MARIMON, R. M. *Els reglaments de l'Hospital d'Igualada de finals del segle XIX.*

16,50 h: GUERRERO I SALA, L.; PUJOL I ROS, J.: *L'auditoria de Guerra de l'any 1939 al Dr. Pere Tarrés i Claret.*

17,00 h: RIU GARRETA, I. *Morbiditat de la població de Reus els primers anys del segle XX.*

17,10 h: SABATÉ I CASELLAS, F.: *L'exili mèdic català a França (1939-1949).*

17,20 h: RIERA BLANCO, M.: *Mestres d'Art i Medicina, els Pretors del Remei i Doctors en Medicina (1401-1565).*

17,30 - 18,00 h: Descans (cafè)

18,00 - 20,00 h: **TAULA RODONA DE LES ACADEMIES SANITÀRIES DE CATALUNYA: LA SANITAT EN EL SEGLE XX**

Moderador: Francesc Puchal i Mas

En la història de les ciències de la salut hi ha hagut sovint una relació estreta entre les tres acadèmies amb més funcions sanitàries, les de medicina, farmàcia i veterinària. Des de la recuperació científica de Catalunya, ja amb arrels des del segle XVIII, els noms de Pere Virgili i Antoni Gimbernat, cirurgians; de Francesc Salvà i Campillo, metge; de Francesc Carbonell i Bravo, farmacèutic i metge; de Segimon Malalts, veterinari, entre altres, estan a la base d'un desenvolupament posterior que ha arribat a ser important. Ja hi ha una certa, tot i que no excessiva, tradició de la col·laboració entre les tres professions i institucions. Ara, en ocasió d'aquest XIV Congrés, sembla oportú refer aquest lligam, i enfortir-lo, de cara a les col·laboracions del futur.

- JOSEP M. MASSONS I ESPLUGAS. *Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya.* ***“La pandèmia de grip de 1918”.***
- MANUEL CAMPS I CLEMENTE. *Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya.* ***“La tasca municipal d’Humbert Torres a l’ajuntament de Lleida (1917-1920)”.***
- MIQUEL YLLA-CATALÀ I GENÍS. *Reial Acadèmia de Farmàcia de Catalunya.* ***“El medicament en la sanitat del segle XX”.***
- XAVIEL SORNÍ I ESTEVA. *Reial Acadèmia de Farmàcia de Catalunya.* ***“La farmàcia en la sanitat del segle XX”.***
- JOSEP AYMERICH I BAQUÉS. *Acadèmia de Ciències Veterinàries de Catalunya.* ***“Els veterinaris. Sanitat, producció animal i salut pública”.***
- ÀNGEL LÁZARO I PORTA. *Acadèmia de Ciències Veterinàries de Catalunya.* ***“Evolució de les tècniques profilàctiques i la terapèutica en la lluita contra l’antropozoonosi en el darrer segle”.***

FACULTAT DE MEDICINA
DISSABTE, 10 DE JUNY DE 2006
AULA AUGUST PI I SUNYER
CENTENARI DE LA NOVA FACULTAT I L'HOSPITAL CLÍNIC DE BARCELONA

**09,30 - 11,30 h: COMUNICACIONS LLIURES SOBRE
L'HOSPITAL CLÍNIC I LA NOVA FACULTAT**

Moderador: Carles Hervàs i Puyal

Secretari: J. L. Ausín Hervella

- 09,30 h: BASSEGODA I NONELL, J.: *L'obra de Josep Domènech i Estapà.*
- 09,40 h: CASASSAS SIMÓ, O.: *La Facultat i el Clínic abans de la inauguració oficial: els metges presents en dos congressos d'ara fa cent anys.*
- 09,50 h: ESCUDÉ I AIXELÀ, M. M.; PUJOL I ROS, J.: *La inauguració de la nova Facultat de Medicina i l'Hospital Clínic de Barcelona.*
- 10,00 h: FUENTES I SAGAZ, M.: *Història de la cardiologia a l'Hospital Clínic de Barcelona.*
- 10,10 h: FUENTES SAGAZ, M.: *Inicis de la cirurgia cardíaca a l'Hospital Clínic de Barcelona.*
- 10,20 h: MASSONS I ESPLUGAS, J. M.: *Les anècdotes de la Facultat de Medicina entre 1928 i 1934: el bar Galeno, el Charoles, el Marqués de Altaoja, el Sr. Güell i el savi Lleonart.*
- 10,30 h: BUQUERAS I BACH, F. X.: *El savi Joan Lleonart Casas (Lectura i anàlisi clínica-psicopatològica).*
- 10,40 h: AUSÍN HERVELLA, J.L.; CALBET I CAMARASA, J.M.: *Xavier Serrano Coello, metge anarquista i l'Hospital Clínic.*
- 10,50 h: SIMÓN-TOR, J. M.; SIMÓN-CASTELLVÍ, S. I.; SIMÓN-CASTELLVÍ, G.; SIMÓN-CASTELLVÍ, J. M.; SIMÓN-CASTELLVÍ, C.: *Rafael Alemany Cremades (1895-1972): dibuixant anatòmic de la Facultat de Medicina de Barcelona.*
- 11,00 h: BROGGI, M.; CARMONA A. M.; GELONCH, A.; TABERNER, J. L.; TRIAS RUBIES, R.; SIMON CASTELLVÍ, G.; USTRELL, J.M.: *Aportació de l'Institut Mèdico-Farmacèutic de Catalunya a la Facultat de Medicina i Hospital Clínic.*

- 11,10 h: PUJOL I ROS, J.; GUERRERO I SALA, L.: *El fons iconogràfic de la nova Facultat de Medicina i l'Hospital Clínic (1906-2006)*.
- 11,20 h: SALAMERO I REYMUNDO, F.: *Hospital Clínic de Barcelona. Dècada 1950-1960. Servei de Toco-Ginecologia del professor Víctor Conill. Vivències i records*.
- 11,30 h: SARRÓ I PALAU, MANUEL.: *Records personals del servei de patologia quirúrgica i d'urgències de cirurgia de l'Hospital Clínic i Provincial de Barcelona (1952-1972)*.

11,40 - 12,00 h: Descans (cafè)

12,00 -13.30 h: **INAUGURACIÓ DEL ACTES DEL CENTENARI DE LA NOVA FACULTAT I L'HOSPITAL CLÍNIC DINS DEL CONGRÉS**

- *Parlament autoritats*
 - *Conferència: Professor JACINT CORBELLÀ I CORBELLÀ. President de la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya.*
- 'L'OBRA DE FRANCESC PUIG I ALFONSO, PRESIDENT DE LA JUNTA ADMINISTRATIVA DE L'HOSPITAL CLÍNIC (1923-1936)'*
- *Audiovisual*
 - *Visita a l'exposició 'Cent Anys de Medicina. La nova Facultat i l'Hospital Clínic. 1906-2006'.*

COL·LEGI OFICIAL DE METGES DE BARCELONA
DISSABTE, 10 DE JUNY DE 2006

14,00 - 15,30 h: Dinar de treball.

16,00 - 18,00 h: **TAULA SOBRE VIVÈNCIES MÈDIQUES DE L'HOSPITAL CLÍNIC**

Salutació a càrrec del Prof. Manuel M. Escudé i Aixelà
Moderador: Alfons Zarzoso i Orellana

Vivències mèdiques a l'Hospital Clínic és una taula que es planteja com un exercici d'història oral. Es tracta de produir una mirada crítica, des de la distància, per part de metges que han format part de la història d'un hospital que ara ha fet cent anys. El conjunt de reflexions personals que es produiran al voltant d'aquesta taula faran reviure la història de l'hospital a partir dels anys 1940, en un recorregut que abraça la segona meitat del segle XX i que es projecta en el model d'un nou tipus d'hospital a començament del segle XXI. Els ponents de la taula constitueixen un veritable referent de la pràctica professional de l'hospital en el que han treballat i que han contribuït a engrandir.

- J. M. MASSONS I ESPLUGAS: *La càtedra de farmacologia i l'Hospital Clínic.*
- M. FOZ I TENA: *El redreç de l'hospital durant l'època del doctor Agustí Pedro Pons.*
- C. ROZMAN I BORSTNAR: *La formació i consolidació de l'Escola d'Hematologia.*
- M. CRUZ I HERNÁNDEZ: *L'arribada al Clínic des de fora de Barcelona.*
- C. PERA: *La reforma del Clínic des del deganat: un hospital d'especialitats mèdiques.*
- F. NAVARRO I LÓPEZ: *La formació del servei de Cardiologia i Unitat Coronària.*
- L. REVERT I TORRELLAS: *Els inicis de l'hemodiàlisi al Clínic.*
- J. RODÉS I TEXIDOR: *La transformació en un centre de recerca: projecció internacional d'un hospital de referència.*

18,00 - 18,30 h: Descans (cafè)

18,30 - 19,30 h: **COMUNICACIONS LLIURES SOBRE
L'HOSPITAL CLÍNIC O A LA MEDICINA
CATALANA DEL SEGLE XX**

Moderador: Josep M. Sánchez Ripollés

Secretari: Manuel de Fuentes Sagaz

- 18,30 h: BALIUS I JULI, R.: *Cinc denominacions per una mateixa societat científica catalana.*
- 18,40 h: HERVÀS PUYAL, C.; CAHISA MUR, M.: *La Clínica Militar núm. 5: un Hospital de les Brigades Internacionals a Santa Coloma de Farners (1938-1939).*
- 18,50h: HERVÀS PUYAL, C.; CAHISA MUR, M.: *Sanitat i exili republicà: una organització sanitària a bord del vaixell "Sinaia" (1939).*
- 19,00 h: LÓPEZ GOMEZ, J. M. *Rafael Vara López y Barcelona. Una relación epistolar (1930-1960).*
- 19,10 h: MARTÍNIEZ MARTÍNEZ, L.; ESCUDÉ I AIXELÀ, M. M.: *La medicina catalana. Un apunt biogràfic. Miquel Arcàngel Fargas i Roca.*
- 19,10 h: MARÍ I BALCELLS, V. J. *La cirurgia vascular a Catalunya en el segle XX.*
- 19,20h: PUJOL I BERTRAN, J. M.; PUJOL I BERTRAN, A.: *Els apunts de carrera d'en Tomàs Pujol i Font, estudiant de medicina a la Universitat de Barcelona (1923-1929)*
- 19,20 h: VILASECA I LLOBET, J. M.: *Josep M. Vilaseca i Sabater: vida i obra (1905-1994)*

REIAL ACADÈMIA DE MEDICINA DE CATALUNYA
DIUMENGE, 11 DE JUNY DE 2006
COMMEMORACIÓ DELS TRENTA ANYS DE LA
SOCIETAT CATALANA D'HISTÒRIA DE LA MEDICINA

09,30 - 11,30 h: **TAULA RODONA SOBRE LA COMUNICACIÓ CIENTÍFICA-MÈDICA ALS MITJANS DE COMUNICACIÓ**

Moderador: Lluís Guerrero i Sala.

En els estudis historiogràfics és de gran importància la consulta de les fonts documentals adients. Sovint utilitzem documentació procedent d'arxius parroquials, notariais, de l'administració, dels jutjats, del registre civil, i molts altres. Els censos, fogatges i estudis demogràfics i estadístics aporten també dades complementàries per a la recerca històrico-mèdica. Fins i tot les fotografies, l'art i els instruments aporten dades no escrites. La premsa conté també molta informació que cal recollir i processar. Sovint hi apareixen articles i notes d'època que ens donen informació detallada sobre fets del passat i del seu entorn. La premsa té unes arrels que es remunten a l'Edat Moderna, i des d'aleshores ha estat el fidel reflex de la societat i, en part, de l'activitat mèdica. Aquesta taula rodona pretén posar en valor aquest material de recerca i engrescar-nos a la seva investigació.

- NÚRIA PÉREZ PÉREZ. *Investigadora (OCC-UPF) i (CEHIC-UAB).*
“*La premsa periòdica com a font per a la recerca de la història de la ciència i la tecnologia*”.
- JAUME GUILLAMET LLOVERAS. *Catedràtic de Periodisme de la UPF.*
“*Metges i medicina en els orígens del periodisme*”.
- JOSEP TOMÀS CABOT. *Metge, periodista i escriptor.*
“*Del periodisme científic i mèdic a l'assaig literari*”.
- RICARD GUERRERO MORENO. *Catedràtic de Microbiologia de la UB.*
“*Funció de la revista científica i mèdica: Perspectives per al segle XXI*”
- LLUÍS MARTÍNEZ MARTÍNEZ. *Periodista.*
“*Construint una història de la medicina de Catalunya*”.

11,30 - 12,00 h: Descans (cafè)

**12,00 - 13,30 h: COMMEMORACIÓ DELS TRENTA ANYS DE LA
SOCIETAT CATALANA D'HISTÒRIA DE LA MEDICINA**

Moderador: *Víctor J. Marí i Balcells*

- MANUEL M. ESCUDÉ I AIXELÀ: *Dades històriques de la Societat Catalana d'Història de la Medicina.*
- JACINT CORBELLÀ I CORBELLÀ: *Present i perspectives de futur.*
- JOSEP M. CALBET I CAMARASA: *Notícia dels antics membres.*

13,30 h: CLOENDA OFICIAL

*A càrrec del Prof. MANUEL M. ESCUDÉ I AIXELÀ.
President de XIV Congrés d'Història de la Medicina
Catalana. Centenari de la nova Facultat i l'Hospital Clínic
de Barcelona.*

14,00 h: DINAR DE COMIAT

COMIAT

En acabar el *XIV Congrés d'Història de la Medicina Catalana*, desitjaríem haver pujat entre tots un graó més en la molt alta escala del coneixement de la història de la medicina catalana.

*A Teòcrit es planyia un dia
el joveníssim poeta Èumenes:
"Han passat dos anys ençà que escric
i només he fet un sol idil.li.
És l'únic treball meu ben acabat.
Ai de mi, és alta, ho veig,
molt alta l'escala de la Poesia!
Des del primer graó on ara sóc,
ja no pujaré més, desventurat!".
I Teòcrit responia: "Són inoportunes
i blasfemes aquestes paraules.
Arribar aquí no és poca cosa.
El que has fet, ja és una gran glòria.
Perquè fins i tot aquest primer graó
dista molt del comú de la gent.
Per arribar a pujar aquest graó
cal que siguis -per dret propi-
ciutadà de la ciutat de les idees.
I, en aquesta ciutat, és estrany i difícil
d'ésser-hi empadronat.
A l'àgora trobes legisladors
dels quals cap aventurer no es pot burlar.
Haver arribat aquí no és poca cosa.
El que has fet, ja és una gran glòria!".*

K.P. Kavafis

Poema traduït per Alexis E. Solà

Ens donariem per satisfets i pensem, com Teòcrit, l'autor dels Idil.lis que Kavafis anomena, que "haver arribat aquí no és poca cosa".

U

UNIVERSITAT DE BARCELONA

B

Centre de Recursos per a l'Aprenentatge
i la Investigació

Biblioteca de Medicina

025017-100000

7 11 61 001

Organitza:

L'Acadèmia

FUNDACIÓ ACADEMIA DE CIÈNCIES MÈDIQUES
I DE LA SALUT DE CATALUNYA I DE BALEARS

UNIVERSITAT DE BARCELONA

Facultat de Medicina

Unitats de Medicina Legal i Laboral
i Toxicologia i d'Història de la Medicina

Patrocina:

ESTEVE

Amb el suport de:

CUNILL
BARCELONA 1916

Almirall
Soluciones pensando en ti

Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya
Carrer del Carme, 47
08001-Barcelona. Telèfon 93.317.16.86

Facultat de Medicina de la Universitat de Barcelona
Carrer Casanova, 143
08036-Barcelona. Telèfon: 93.403.52.58

Col·legi Oficial de Metges de Barcelona
Passeig de la Bonanova, 47
08017-Barcelona. Telèfon: 93.567.88.88

DECLARAT D'INTERÈS SANITARI PER LA CONSELLERIA DE SALUT
DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA